

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ALFA GLASS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 74515/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

28 Ιανουαρίου 2021

Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση ALFA GLASS Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

KsenjaTurković, *πρόεδρος,*

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

AlenaPoláčková,

PéterPaczolay,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström,

Lorraine Schembri Orland, *δικαστές,*

και Renata Degener, *αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος,*

Αφού έλαβε υπόψη:

την προσφυγή (αριθ. 74515/13) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την οποία μία ελληνική ανώνυμη εταιρεία, η Alfa Glass Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία Υαλοπινάκων («η προσφεύγουσα») προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») στις 20 Νοεμβρίου 2013,

την απόφαση να γνωστοποιηθεί στην ελληνική κυβέρνηση (η «Κυβέρνηση») η αιτίαση η οποία αφορά το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου και να κηρυχθεί η προσφυγή απαράδεκτη κατά τα λοιπά,

τις παρατηρήσεις των διαδίκων,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 16 Δεκεμβρίου 2020,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την πιο πάνω ημερομηνία:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παρούσα υπόθεση αφορά την άρνηση των πολιτικών δικαστηρίων, τα οποία κλήθηκαν να ορίσουν μία αποζημίωση απαλλοτρίωσης, να εξετάσουν ένα αίτημα αμφισβήτησης ενός τεκμηρίου βάσει του οποίου η προσφεύγουσα

αντλούσε όφελος από την υλοποίηση των συνδεομένων με την απαλλοτρίωση έργων και, για τον λόγο αυτό, ένα τμήμα των απαλλοτριωθείσών εκτάσεων δεν είχε κριθεί αποζημιωτέο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Η προσφεύγουσα είναι μία ανώνυμη εταιρεία η οποία εδρεύει στην Αθήνα. Εκπροσωπείται από τον κ. Ι. Χορομίδα, δικηγόρο.

3. Η Κυβέρνηση εκπροσωπείται από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Κ. Γεωργιάδη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Σ. Παπαϊωάννου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Με την από 6 Μαΐου 2006, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Αττικής προέβη στην απαλλοτρίωση μιας ζώνης 33.619 τετραγωνικών μέτρων ενόψει της επέκτασης ενός δρόμου. Η ζώνη περιελάμβανε τμήματα τριών γηπέδων τα οποία ανήκαν στην προσφεύγουσα με τους αριθμούς κτηματολογίου 11, 13.1 και 13.2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 653/1977, τα μη απαλλοτριωθέντα τμήματα των επιδίκων γηπέδων θεωρήθηκαν ως ωφελούμενα από την υλοποίηση των εργασιών κατά τρόπο ώστε τα τμήματα των 511,46 τετραγωνικών μέτρων, 1.404,74 τετραγωνικών μέτρων και 484,82 τετραγωνικών μέτρων αντίστοιχα των απαλλοτριωθέντων γηπέδων δεν απετέλεσαν το αντικείμενο μιας αποζημίωσης διότι φέρονταν ως «αυτο-αποζημιωθέντα».

5. Κατά την διαδικασία του ορισμού της προσωρινής τιμής μονάδος της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι τα μη απαλλοτριωθέντα τμήματα των γηπέδων της δεν ωφελούνταν από την υλοποίηση των έργων και ότι δεν συνέτρεχε περίπτωση «αυτο-αποζημίωσης» ορισμένων τμημάτων των απαλλοτριωθέντων γηπέδων.

6. Εν τούτοις, ορίζοντας την προσωρινή τιμή μονάδος της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης (απόφαση αριθ. 884/2008), το μονομελές πρωτοδικείο Αθηνών δεν συμπεριέλαβε την αποζημίωση η οποία αντιστοιχούσε στα «αυτο-αποζημιωθέντα» τμήματα των γηπέδων. Το δικαστήριο υπογράμμισε ότι το τεκμήριο ότι ο κύριος ενός απαλλοτριωθέντος ακινήτου αντλούσε όφελος από την

υλοποίηση των έργων όσον αφορά τα μη απαλλοτριωθέντα τμήματά του δεν ήταν αμάχητο και ότι επρόκειτο για ένα ζήτημα το οποίο θα εξεταζόταν από το εφετείο που θα αποφαινόταν επί του καθορισμού της οριστικής τιμής μονάδος της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης, σύμφωνα με την ειδική διαδικασία του άρθρου 33 του νόμου 2971/2001.

7. Στις 19 Απριλίου 2009, η προσφεύγουσα ζήτησε από το εφετείο Αθηνών να καθορίσει την οριστική τιμή μονάδος της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης και να αναγνωρίσει ότι δεν αντλούσε όφελος από την υλοποίηση των έργων όσον αφορά τα μη απαλλοτριωθέντα τμήματα των γηπέδων της.

8. Με την με αριθμό 5317/2010 απόφασή του, το εφετείο Αθηνών καθόρισε την οριστική τιμή μονάδος της αποζημίωσης και απέρριψε ως απαράδεκτη το πιο πάνω αναφερόμενο αίτημα της προσφεύγουσας.

9. Το εφετείο σημείωσε ότι η επίδικη απαλλοτρίωση υπαγόταν στις διατάξεις του άρθρου 33 του νόμου 2971/2001. Κατά συνέπεια, προκειμένου να είναι παραδεκτό το αίτημα της προσφεύγουσας, αυτή όφειλε να είχε τηρήσει την διαδικασία η οποία προβλέπεται από το άρθρο 33 §§ 1, 2, 3, 4 και 6 του νόμου, καταθέτοντας μία αίτηση στον αρμόδιο για τις εργασίες φορέα εντός προθεσμίας δύο μηνών από την δημοσίευση της απόφασης που όρισε την προσωρινή τιμή μονάδος της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης. Όμως η προσφεύγουσα δεν είχε καταθέσει τέτοια αίτηση. Η αίτηση η οποία κατατέθηκε από την προσφεύγουσα στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής στις 14 Ιανουαρίου 2008 δεν θα μπορούσε να εξομοιωθεί με την αίτηση που απαιτείται από το άρθρο 33 §§ 2 και 3 διότι δεν περιελάμβανε κάποια αξίωση σχετικά με το τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο ο κύριος ενός απαλλοτριωθέντος ακινήτου αντλούσε όφελος από την κατασκευή ενός δρόμου.

10. Η προσφεύγουσα άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αυτής. Επικαλέστηκε το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου και την νομολογία του Δικαστηρίου και εκείνη του Αρείου Πάγου (αποφάσεις αριθ. 10 και 11/2004, 851/2004, 1014/2004, 152/2007 και 1060/2008). Ισχυρίστηκε ότι η διαδικασία σχετικά με τον καθορισμό της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης έπρεπε να έχει ως αντικείμενο την αποζημίωση στο σύνολό της και να περιλαμβάνει

οποιοδήποτε σχετικό ζήτημα. Κατά συνέπεια, μέσα στο πλαίσιο του καθορισμού της οριστικής τιμής μονάδος της αποζημίωσης αυτής, ήταν δυνατόν να προβληθεί ένα αίτημα προκειμένου να γίνει δεκτό ότι ο κύριος το ακίνητο του οποίου αποκτά πρόσωπο σε μία οδό δεν αντλούσε όφελος από την απαλλοτρίωση και δεν έπρεπε να υποχρεωθεί σε «αυτό-αποζημίωση».

11. Με την με αριθμό 1275/2013 απόφασή του, της 17 Ιουνίου 2013, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης. Έκρινε ότι το εφετείο είχε ορθά εφαρμόσει τις διατάξεις του άρθρου 33 του νόμου 2971/2001 το οποίο προέβλεπε μία ειδική διαδικασία για την αμφισβήτηση του τεκμηρίου σύμφωνα με το οποίο ο κύριος ενός απαλλοτριωθέντος ακινήτου αντλούσε όφελος από την υλοποίηση των έργων.

12. Στις 25 Ιουλίου 2012, το μονομελές πρωτοδικείο Αθηνών αναγνώρισε την προσφεύγουσα ως δικαιούχο της αποζημίωσης η οποία είχε καθοριστεί προσωρινά και στην συνέχεια οριστικά με τις αποφάσεις 884/2008 και 5317/2010 κατόπιν της απαλλοτρίωσης των ακινήτων της. Μέσα στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, το δικαστήριο απέκλεισε οποιαδήποτε δυνατότητα ύπαρξης δικαιωμάτων ιδιοκτησίας του Δημοσίου επί των γηπέδων της προσφεύγουσας (απόφαση αριθ. 533/2012).

ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

13. Ο νόμος 653/1977 προέβλεπε την συμμετοχή του κυρίου ενός απαλλοτριούμενου ακινήτου στο κόστος της απαλλοτρίωσης, υπό την μορφή της «αυτο-αποζημίωσης» και των υποχρεώσεων έναντι των ιδιοκτησιών τρίτων, για τον λόγο ότι, εκτός από την ζημία η οποία προκύπτει από την απόσχιση ενός τμήματος του ακινήτου, ο κύριος αντλεί ταυτόχρονα ένα όφελος διότι το ακίνητό του αποκτά πρόσωπο σε έναν δρόμο ο οποίος θα κατασκευασθεί.

14. Το άρθρο 33 (τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο οι κύριοι των απαλλοτριούμενων ακινήτων αντλούν όφελος από την απαλλοτρίωση) του νόμου 2971/2001 ορίζει:

«1. Το τεκμήριο της ωφέλειας των ιδιοκτητών (...) είναι μαχητό και κρίνεται, μετά την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, από το αρμόδιο για τον

οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης Εφετείο, κατά την ειδική διαδικασία του παρόντος άρθρου.

2.Ο εικαζόμενος ιδιοκτήτης ή ο αξιών δικαιώματα επί του απαλλοτριωμένου, εφόσον θεωρεί ότι δεν υφίσταται το τεκμήριο της ωφέλειας, μπορεί με αίτησή του να ζητήσει από το φορέα του έργου τη διόρθωση του κτηματολογικού πίνακα κήρυξης της απαλλοτρίωσης. (...)

3. Η αίτηση υποβάλλεται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έκδοση της απόφασης περί προσωρινού της αποζημίωσης (...) και παραπέμπεται μετά τη λήξη της προθεσμίας προς εξέταση σε τριμελή Επιτροπή (...)

4. Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρο αυτής και μετά από αυτοψία και έλεγχο των στοιχείων προβαίνει το αργότερο εντός τριών (3) μηνών στη σύνταξη έκθεσης σχετικά με την ωφέλεια ή μη του ακινήτου λόγω του έργου, αιτιολογώντας πλήρως τους λόγους και συνδέοντάς τους ίδια με τη δυνατότητα πρόσβασης του ακινήτου στο έργο ή τα έργα που περιλαμβάνονται στη ζώνη απαλλοτρίωσης, τη δημιουργία επιπτώσεων στις χρήσεις του ακινήτου και την κατά τις ισχύουσες διατάξεις (...) οικοδομησιμότητά του.

(...)

6.Η αίτηση του ιδιώτη μαζί με την έκθεση της Επιτροπής και τα στοιχεία της απαλλοτρίωσης αποστέλλονται από την αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωση, στο κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δικαστήριο.

Ο Πρόεδρος του δικαστηρίου ορίζει δικάσιμο σε χρόνο όχι βραχύτερο από τριάντα (30) ημέρες ούτε μικρότερο από σαράντα (40) ημέρες από την κατάθεση των στοιχείων σε αυτό (...). Το δικαστήριο εκτιμώντας ελεύθερα τα αποδεικτικά μέσα που προσήχθησαν από τους διαδίκους γενικά, οφείλει να εκδώσει οριστική απόφαση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την τελευταία συζήτηση της υπόθεσης.

Κατά της απόφασης του Εφετείου επιτρέπεται μόνο το ένδικο μέσο της αναίρεσης (...).

15. Η προσφεύγουσα κατέθεσε στο Δικαστήριο μία απόφαση (με αριθμό 143/2005) του εφετείου Λάρισας, στην οποία το τελευταίο εκτίμησε ότι το άρθρο 33 του νόμου 2971/2001 καθιστούσε εξ ορισμού αδύνατη οποιαδήποτε ενιαία διαδικασία για να αποφασιστούν οποιαδήποτε ζητήματα σχετικά με την αποζημίωση σε περίπτωση απαλλοτρίωσης, όπως απαιτούν το Σύνταγμα και το Δικαστήριο. Το εφετείο Λάρισας έκρινε έτσι ότι η διαδικασία περιπλεκόταν υπέρμετρα και ότι η ισορροπία διαρρηγνυόταν σε βάρος του ιδιώτη. Για τον λόγο αυτό, μία τέτοια απουσία ενιαίας διαδικασίας φέρεται να είναι αντίθετη προς το άρθρο 17 του Συντάγματος καθώς και προς το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου.

16. Επίσης, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι, στις αποφάσεις με αριθμούς 152/2007, 1060/2008, 1119/2010 και 1747/2011, το ίδιο τμήμα του Αρείου Πάγου με εκείνο το οποίο εξέδωσε την απόφαση της παρούσας υπόθεσης, είχε δεχθεί ότι το τεκμήριο της ωφέλειας που αντλεί ένας κύριος του οποίου το ακίνητο απαλλοτριώθηκε μπορούσε να αποκρουστεί είτε μέσω της διαδικασίας που προβλέπεται από το άρθρο 33 του νόμου 2971/2001 είτε κατά την διαδικασία καθορισμού της οριστικής αποζημίωσης. Οι αποφάσεις αυτές τόνιζαν ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η αίτηση που αμφισβητεί το τεκμήριο εξεταζόταν ταυτόχρονα με τον καθορισμό της αποζημίωσης, δεν ήταν αναγκαίο να υπάρξει προσφυγή στην διαδικασία του νόμου 2971/2001.

17. Ωσαύτως, μέσα στις αποφάσεις του με αριθμούς 34/2015 και 145/2018, οι οποίες είναι μεταγενέστερες της προκείμενης, το τμήμα του Αρείου Πάγου επανέλαβε την πιο πάνω αναφερόμενη νομολογία του.

18. Η Κυβέρνηση σημειώνει ότι ο Άρειος Πάγος τόνισε ότι η διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 33 του νόμου 2971/2001 εφαρμόζεται μόνον σε περίπτωση κατάθεσης μιας χωριστής αίτησης με την οποία αντικρούεται το τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο ο κύριος του οποίου το ακίνητο απαλλοτριώθηκε αντλεί ένα όφελος από την υλοποίηση του έργου για την οποία λαμβάνει χώρα η απαλλοτρίωση. Αντιθέτως, αν μία τέτοια αίτηση συνδυάζεται με μία αίτηση καθορισμού της οριστικής αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης, οι δύο αιτήσεις

εξετάζονται ταυτόχρονα από το εφετείο και η ειδική διαδικασία του άρθρου 33 δεν εφαρμόζεται (αποφάσεις αριθ. 1119/2010, 1091/2011, 34/2015).

19. Σχετικά με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και την πρακτική, βλέπε επίσης, πρόσφατα, *Μουστακίδης κατά Ελλάδας* (αριθ. 58999/13, §§ 28-31, 3 Οκτωβρίου 2019).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

20. Η προσφεύγουσα παραπονείται διότι το αίτημά της που είχε σκοπό να αποδείξει ότι δεν αντλούσε ωφέλεια από την υλοποίηση των εργασιών οι οποίες συνδέονταν με την απαλλοτρίωση δεν μπορούσε να εξετασθεί μέσα στο πλαίσιο μιας ενιαίας διαδικασίας, σχετικής με τον καθορισμό της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης, αλλά μόνον μέσα στο πλαίσιο μιας άλλης διαδικασίας ενώπιον μιας διοικητικής αρχής σύμφωνα με το άρθρο 33 του νόμου 2971/2001. Επικαλείται μία παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύϊ Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

A. Επί του παραδεκτού

1. Μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων

21. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν εξήντλησε τα εθνικά ένδικα βοηθήματα, διότι παρέλειψε να ασκήσει την αποζημιωτική αγωγή κατά του Δημοσίου, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου

του αστικού κώδικα. Όμως, αν η προσφεύγουσα είχε καταθέσει μία τέτοια αγωγή, θα μπορούσε να επικαλεστεί την παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου και να υποστηρίξει ότι, κατά την ερμηνεία του άρθρου 33 του νόμου 2971/2001, τα εθνικά δικαστήρια δεν έλαβαν υπόψη την νομολογία του Δικαστηρίου και του Αρείου Πάγου σχετικά με την ενιαία διαδικασία.

22. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το ένδικο βοήθημα το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα δεν είναι αποτελεσματικό. Αυτή υπογραμμίζει ότι το άρθρο αυτό ουδέποτε χρησιμοποιήθηκε όσον αφορά υποτιθέμενες παράνομες πράξεις των δικαστών κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους μέσα στο πλαίσιο διαδικασιών σχετικών με τον καθορισμό των αποζημιώσεων της απαλλοτρίωσης.

23. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η Σύμβαση επιβάλλει την εξάντληση μόνον των ενδίκων βοηθημάτων τόσο σχετικών με τις επίδικες παραβιάσεις όσο και διαθέσιμων και επαρκών. Αυτά πρέπει να υφίστανται σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας όχι μόνον στην θεωρία αλλά και στην πρακτική, χωρίς τον οποίο αυτά στερούνται της επιθυμητής αποτελεσματικότητας και προσβασιμότητας. Επίσης, η κυβέρνηση που επικαλείται την μη εξάντληση οφείλει να πείσει το Δικαστήριο ότι το ένδικο βοήθημα ήταν αποτελεσματικό και διαθέσιμο τόσο στην θεωρία όσο και στην πρακτική την εποχή των συμβάντων, δηλαδή ήταν προσβάσιμο, ήταν ικανό να προσφέρει στον προσφεύγοντα την επανόρθωση των αιτιάσεών του και παρουσίαζε εύλογες προοπτικές επιτυχίας (*Sejdovic κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 56581/00, §§ 45-46, CEDH 2006-II και *Vučković και λοιποί κατά Σερβίας (προκαταρκτική ένσταση)* [GC], αριθ. 17153/11 επ., §§ 69-77, CEDH 2014).

24. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η πιο πάνω αναφερόμενη αγωγή η οποία προβλέπεται από το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα δεν θα είχε, κατά πάσα πιθανότητα, δυνατότητες επιτυχίας. Προκειμένου να εφαρμοστεί το άρθρο αυτό, θα πρέπει μία κρατική αρχή να έχει διαπράξει μία παράνομη πράξη. Όμως, ο τρόπος με τον οποίο ένας δικαστής ερμήνευσε και εφάρμοσε μία διάταξη νόμου σε μία συγκεκριμένη υπόθεση δεν θα μπορούσε να εξομοιωθεί με μία τέτοια πράξη. Η νομιμότητα των λόγων για τους οποίους ένα

πολιτικό δικαστήριο κατέληξε στην απόφασή του αποτελεί συνήθως το αντικείμενο ενός ελέγχου από τα ανώτερα δικαστήρια της ίδιας τάξης της δικαιοδοσίας και δεν μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο ενός παρεμπόπτοντος ελέγχου από το διοικητικό δικαστήριο μέσα στο πλαίσιο μιας αγωγής στην βάση του πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα. Αφ'ετέρου, και μέσα στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης, ακόμη και αν υποτεθεί ότι μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η πιο πάνω αναφερόμενη αγωγή ήταν μία αγωγή η οποία έπρεπε να επιχειρηθεί, αυτή θα έδινε αφορμή για μία διαδικασία που θα μπορούσε λήξει ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, γεγονός το οποίο θα επιμήκυνε επί αρκετά έτη ακόμη την διαδικασία που είχε διεξαχθεί ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων για τον καθορισμό της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, η αγωγή αυτή δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα. Τέλος, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η προσφεύγουσα, η οποία ήταν διάδικος σε μία διαδικασία απαλλοτρίωσης και διατύπωσε επιφυλάξεις και αντιρρήσεις όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού και το ύψος της αποζημίωσης που καθορίστηκε στην διάρκεια της διαδικασίας αυτής, δεν ήταν υποχρεωμένη να εισαγάγει μία νέα διαδικασία αποζημίωσης προς τούτο (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Bistrović κατά Κροατίας*, αριθ. 25774/05, § 28, 31 Μαΐου 2007).

25. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απορρίπτει την ένσταση της Κυβέρνησης σχετικά με την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων.

2. Έλλειψη της ιδιότητας του θύματος

26. Η Κυβέρνηση επικαλείται στην συνέχεια την έλλειψη της ιδιότητας θύματος εκ μέρους της προσφεύγουσας. Υπογραμμίζει ότι η τελευταία δεν παρέχει κανένα στοιχείο που να επιτρέπει την απόδειξη ότι αυτή είναι πράγματι κυρία των απαλλοτριωθέντων γηπέδων. Η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει ούτε ότι κατέθεσε, μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας καθορισμού της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης, μία αίτηση αναγνώρισης της ιδιότητάς της ως δικαιούχου της αποζημίωσης, κάτι το οποίο είναι ο μοναδικός τρόπος για τον ενδιαφερόμενο να

αποδείξει το δικαίωμα κυριότητάς του επί ενός ακινήτου το οποίο αποτελεί το αντικείμενο μιας απαλλοτρίωσης και να εισπράξει την αποζημίωση.

27. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι οι αρχές οι οποίες εισήγαγαν την διαδικασία της απαλλοτρίωσης αντιμετώπισαν την προσφεύγουσα ως την κυρία των απαλλοτριωθέντων γηπέδων της και την κάλεσαν να συμμετάσχει στην διαδικασία του προσδιορισμού της αποζημίωσης. Ισχυρίζεται ότι η ιδιότητα της κυρίας ήταν μία προϋπόθεση της συμμετοχής της στην διαδικασία της αποζημίωσης. Επίσης, τόσο το εφετείο όσο και ο Άρειος Πάγος που αποφάνθηκαν επί της περίπτωσης της προσφεύγουσας εξέτασαν τους τίτλους κυριότητάς της και ουδέποτε αμφισβήτησαν την αυθεντικότητα των τελευταίων.

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, προκειμένου να επικαλεστεί το άρθρο 34 της Σύμβασης, ένας προσφεύγων πρέπει να μπορεί να ισχυριστεί ότι είναι θύμα μιας παραβίασης της Σύμβασης. Η έννοια του «θύματος», σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτόνομο και ανεξάρτητο από τις εθνικές έννοιες όπως εκείνες που αφορούν το συμφέρον και την ενεργητική νομιμοποίηση (*Nencheva και λοιποί κατά Βουλγαρίας* (αριθ. 48609/06, § 88, 18 Ιουνίου 2013). Ο ενδιαφερόμενος οφείλει να μπορεί να αποδείξει ότι «υπέστη απευθείας τις συνέπειες» του επιδίκου μέτρου (*Centre de ressources juridiques au nom de Valentin Câmporeanu κατά Ρουμανίας* ([GC], αριθ. 47848/08, § 96, CEDH2014, και την αναφερόμενη νομολογία).

29. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα εθίγη από την απόφαση της απαλλοτρίωσης και συμμετείχε ως θιγέν νομικό πρόσωπο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας τα οποία προορίζονταν για τον καθορισμό της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης των γηπέδων της. Επίσης, το μονομελές πρωτοδικείο αναγνώρισε, στις 25 Ιουλίου 2012, την προσφεύγουσα ως δικαιούχο της αποζημίωσης και απέρριψε τις αξιώσεις του Δημοσίου όσον αφορά τα δικαιώματα κυριότητας επί των επιδίκων γηπέδων.

30. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα μπορεί να επικαλεστεί την ιδιότητα του θύματος μιας παραβίασης του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου.

3. Συμπέρασμα

31. Διαπιστώνοντας ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη ή απαράδεκτη με την έννοια του άρθρου 35 της Σύμβασης, το Δικαστήριο την κηρύσσει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

32. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα δικαστήρια της ουσίας, τα οποία καθόρισαν την προσωρινή και την οριστική αποζημίωση της απαλλοτρίωσης και αρνήθηκαν να εξετάσουν το αίτημά του για απόκρουση του τεκμηρίου της ωφέλειας που αντλείται από τον κύριο από την υλοποίηση των εργασιών, παραβίασαν την νομολογία του Δικαστηρίου και του Αρείου Πάγου.

33. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι, μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας σχετικά με τον καθορισμό της οριστικής αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης, το εφετείο, σε συμμόρφωση προς την νομολογία του Αρείου Πάγου (πιο πάνω παράγραφος 18) εξέτασε, μέσα σε μία ενιαία διαδικασία, όλα τα αιτήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τον καθορισμό της οριστικής αποζημίωσης και της ειδικής αποζημίωσης που προβλέπεται από το άρθρο 13 § 4 του νόμου 2882/2001 και τέλος το αίτημα της απόκρουσης του εν λόγω τεκμηρίου (άρθρο 33 του νόμου 2971/2001).

34. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι ο Άρειος Πάγος απέρριψε τον λόγο αναίρεσης της προσφεύγουσας, η οποία ισχυριζόταν ότι το εφετείο είχε απορρίψει το αίτημά της λόγω αναρμοδιότητας, ως στηριζόμενο επί εσφαλμένης προϋπόθεσης. Η Κυβέρνηση τονίζει ότι το εφετείο εξέτασε πραγματικά το αίτημα της προσφεύγουσας αλλά το κήρυξε απαράδεκτο για τον λόγο ότι η προσφεύγουσα δεν είχε τηρήσει την δικονομική υποχρέωση που έθετε το άρθρο 33: την προηγούμενη κατάθεση του αιτήματος προς τον φορέα που είχε αναλάβει την υλοποίηση του έργου για το οποίο έλαβε χώρα η απαλλοτρίωση. Όμως, η υποχρέωση του ενδιαφερομένου να τηρήσει μία συγκεκριμένη διοικητική διαδικασία προκειμένου να αποκρούσει το τεκμήριο μιας ωφέλειας που αντλείται από τον κύριο του οποίου το ακίνητο απαλλοτριώθηκε, πριν να προσφύγει στα δικαστήρια αυτά, είναι ένα ζήτημα διακεκριμένο εκείνης της τήρησης της ενιαίας

διαδικασίας ενώπιον των δικαστηρίων για τους σκοπούς του καθορισμού της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης.

35. Τέλος, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του εφετείου, η προσφεύγουσα είχε ήδη ζητήσει την καταβολή μιας ειδικής αποζημίωσης (άρθρο 13 § 4 του νόμου 2882/2001) και, στην περίπτωση αυτή, αυτή είχε τηρήσει ως προς τούτο την υποχρέωση της προηγούμενης κατάθεσης του αιτήματός του προς την αρμόδια αρχή.

36. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στην πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Azas*, έκρινε ότι, όταν τα πράγματα ενός ιδιώτη αποτελούν το αντικείμενο μιας απαλλοτρίωσης, πρέπει να υπάρχει μία διαδικασία που να εξασφαλίζει μία συνολική αξιολόγηση των συνεπειών της απαλλοτρίωσης, η οποία περιλαμβάνει την παραχώρηση μιας αποζημίωσης σε σχέση με την αξία του πράγματος το οποίο απαλλοτριώθηκε, τον προσδιορισμό των δικαιούχων του δικαιώματος για αποζημίωση και οποιοδήποτε άλλο ζήτημα σχετικό με την απαλλοτρίωση, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της διαδικασίας.

37. Το Δικαστήριο υπογράμμισε επίσης, στην απόφαση *Μπίμπη κατά Ελλάδας* (αριθ. 15643/10, 13 Νοεμβρίου 2014), ότι η διαδικασία η οποία καλείται να εξασφαλίζει, με την έννοια της απόφασης *Azas*, την συνολική αξιολόγηση των συνεπειών της απαλλοτρίωσης δεν θα μπορούσε να περιοριστεί στην αναγνώριση των δικαιούχων του δικαιώματος για αποζημίωση, στον προσδιορισμό της ειδικής αποζημίωσης, στην αξιολόγηση της ύπαρξης ενός οφέλους αντλούμενου από τον κύριο και στον καθορισμό των δικαστικών εξόδων. Αυτή πρέπει να περιλαμβάνει άλλα ζητήματα, όπως, για παράδειγμα, εκείνα τα οποία σχετίζονται με την τυχόν αναπροσαρμογή της αποζημίωσης.

38. Στην συνέχεια, στην απόφαση *Κουτσοκόστας κατά Ελλάδας* (αριθ. 64732/12, 13 Ιουνίου 2019), το Δικαστήριο έκρινε ότι η άρνηση της εξέτασης της καταψηφιστικής αγωγής των προσφευγόντων η οποία είχε εισαχθεί ενώπιον του δικαστηρίου που επρόκειτο να αποφανθεί επί του ύψους της οριστικής αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης είχαν προσβάλει τις αρχές της οικονομίας και της ταχύτητας της δίκης καθώς και την αρχή της ενιαίας διαδικασίας η οποία καθιερώνεται από την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Azas*.

39. Τέλος, στην απόφαση *Μουστακίδης κατά Ελλάδας* (αριθ. 58999/13, 3 Οκτωβρίου 2019), το Δικαστήριο έκρινε ότι ορισμένα αιτήματα του προσφεύγοντος (με τα οποία ζητήθηκε η εξέταση του ζητήματος της υποτιθέμενης ωφέλειας που αντλείται από αυτήν εξαιτίας της υλοποίησης των εργασιών και ο καθορισμός μιας αποζημίωσης για το τμήμα που θεωρήθηκε αυτό-αποζημιούμενο, η αναγνώριση ότι, λόγω της απαλλοτρίωσης και της φύσης του έργου, η μη απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία είχε απαξιωθεί και έπρεπε ως εκ τούτου να αποζημιωθεί, και η επιδίκαση σε αυτήν ορισμένων ποσών για τα έξοδα της μεταφοράς της επιχείρησής της και για την απώλεια ευκαιριών λόγω της διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης) συνιστούσαν συναφή ζητήματα σχετικά με την απαλλοτρίωση και θα έπρεπε να αποτελέσουν το αντικείμενο μιας εξέτασης εκ μέρους των πολιτικών δικαστηρίων κατά τον καθορισμό της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης.

40. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι το ζήτημα του κατά πόσον ο κύριος μιας απαλλοτριούμενης έκτασης αντλεί μία ωφέλεια από την υλοποίηση των εργασιών, γεγονός το οποίο θα δικαιολογούσε, σύμφωνα με τους όρους του νόμου 653/1977, το να μην αποζημιωθεί ένα τμήμα της έκτασης αυτής, συνιστά αναμφίβολα ένα συναφές ζήτημα σχετικό με την απαλλοτρίωση.

41. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι το ζήτημα αυτό εξετάστηκε πράγματι από τα πολιτικά δικαστήρια, ιδίως στο στάδιο του καθορισμού της οριστικής αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης από το εφετείο. Εν τούτοις, στην παρούσα περίπτωση, το εφετείο αρνήθηκε να προβεί στην εξέταση του ζητήματος αυτού διότι η προσφεύγουσα δεν είχε κάνει χρήση της προηγούμενης διοικητικής διαδικασίας η οποία προβλέπεται από το άρθρο 33 του νόμου 2971/2001. Όμως, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία αυτή η οποία εκτυλίσσεται ενώπιον των διοικητικών οργάνων περιλαμβάνει πολλά στάδια που εκτείνονται επί αρκετούς μήνες και ότι ο νόμος δεν προβλέπει καμία εγγύηση όσον αφορά την τήρηση των προθεσμιών τις οποίες θέτει για την υλοποίηση εκάστου σταδίου. Η διαδικασία αυτή συμβάλλει επομένως στην επιμήκυνση της διαδικασίας η οποία εκτυλίσσεται ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και συνιστά μία απόκλιση σε σχέση με την ενιαία διαδικασία ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων για την

εξέταση όλων των ζητημάτων τα οποία σχετίζονται με τον καθορισμό της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης.

42. Ως προς τούτο, το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου, στην περίπτωση κατά την οποία η αίτηση που αμφισβητεί το τεκμήριο εξετάζοταν ταυτόχρονα με τον καθορισμό της αποζημίωσης, δεν ήταν αναγκαίο να υπάρξει προσφυγή στην διαδικασία του νόμου 2971/2001 (πιο πάνω παράγραφοι 16-18).

43. Κατά συνέπεια, αρνούμενες να εξετάσουν το πιο πάνω αναφερόμενο ζήτημα του τεκμηρίου, λόγω της παράλειψης της προσφεύγουσας να κάνει χρήση της διαδικασίας που προβλέπεται από το άρθρο 33 του νόμου 2971/2001, οι αρχές του εναγόμενου Κράτους προσέβαλαν την αρχή της ενιαίας διαδικασίας ως προς το ζήτημα αυτό, η οποία έχει καθιερωθεί από την πιο πάνω μνημονευόμενη νομολογία του Δικαστηρίου καθώς και από εκείνη του Αρείου Πάγου.

44. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου.

II.ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

45. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

46. Για την υλική ζημία, η προσφεύγουσα ζητεί ένα ποσό 400.131,40 ευρώ (EUR) το οποίο αντιστοιχεί στην αξία των τμημάτων των απαλλοτριωθέντων αλλά μη αποζημιωθέντων γηπέδων και αναλύεται ως ακολούθως: 94.162,50 EUR για το τμήμα του γηπέδου με αριθμό 11, 223.549,50 EUR για το τμήμα του γηπέδου με αριθμό 13.1 και 82.419,40 EUR για το τμήμα του γηπέδου με αριθμό

13.2. Τα ποσά αυτά υπολογίστηκαν στην βάση του ποσού της αποζημίωσης που ορίστηκε ανά τετραγωνικό μέτρο από το εφετείο.

47. Για την ηθική βλάβη, η προσφεύγουσα αξιώνει 10.000 EUR.

48. Όσον αφορά την υλική ζημία, η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την αξίωση της προσφεύγουσας στο σύνολό της. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα εθνικά δικαστήρια είχαν εξετάσει το αίτημα της προσφεύγουσας για την απόκρουση του τεκμηρίου της ωφέλειας της αντλούμενης από την απαλλοτρίωση, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα το είχαν κάνει δεκτό ακόμη και αν το είχαν κρίνει παραδεκτό: ενώπιον του εφετείου, το Δημόσιο είχε πράγματι αμφισβητήσει ως αόριστο το αίτημα της προσφεύγουσας και είχε υποστηρίξει ότι ήταν επίσης αβάσιμο διότι η προσφεύγουσα δεν είχε προσκομίσει την απόδειξη των ισχυρισμών της. Κατά συνέπεια, η ύπαρξη μιας υλικής ζημίας της προσφεύγουσας προϋποθέτει μία εξέταση επί της ουσίας για την οποία τα εθνικά δικαστήρια είναι τα μόνα αρμόδια.

49. Όσον αφορά την ηθική βλάβη, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν έχει δικαίωμα γι' αυτήν δεδομένου ότι δεν ακολούθησε την διαδικασία η οποία απαιτείται για την εξέταση του αιτήματός της. Σε περίπτωση διαπίστωσης μιας παραβίασης, αυτή θα συνιστούσε επαρκή ικανοποίηση.

50. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τις αρχές οι οποίες αντλούνται από την πάγια νομολογία του, η μορφή και το ύψος της δίκαιης ικανοποίησης που τείνει στην επανόρθωση μιας υλικής ζημίας διαφορετικής ανάλογα με την περίπτωση και εξαρτάται άμεσα από την φύση της διαπιστωθείσας παραβίασης. Αυτή αντανakλάται αναπόφευκτα στα κριτήρια τα οποία πρέπει χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό που οφείλεται από το εναγόμενο Κράτος (*Sovtransavto Holding κατά Ουκρανίας*, αριθ. 48553/99, § 55, 2 Οκτωβρίου 2003).

51. Επιβάλλεται να διαπιστωθεί ότι το Δικαστήριο έχει καταλήξει εν προκειμένω στην παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου εξαιτίας του γεγονότος ότι η αδυναμία για την προσφεύγουσα να επιτύχει την εξέταση του ζητήματος του τεκμηρίου της ωφέλειας που αντλείται από τον κύριο το ακίνητο

του οποίου απαλλοτριώθηκε προσέβαλε την αρχή της ενιαίας διαδικασίας όσον αφορά την αποζημίωση προς καταβολή σε περίπτωση απαλλοτρίωσης.

52. Το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να προβεί σε εικασίες σχετικά με το ποσό το οποίο η προσφεύγουσα θα είχε εισπράξει, αν τα εθνικά δικαστήρια είχαν αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Επίσης, τούτο εμποδίζει το Δικαστήριο να προβεί στην αποζημίωση της προσφεύγουσας εταιρείας όπως είχε πράξει, αν η δυνατότητα μιας αποζημίωσης για τα μη αποζημιωθέντα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου της αποκλείοταν στο εθνικό δίκαιο (*Οργανοχημικά Λιπάσματα Μακεδονίας Α.Ε. κατά Ελλάδας*, αριθ. 73836/01, § 31, 18 Ιανουαρίου 2005). Από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα υπέστη μία απώλεια πραγματικών ευκαιριών στο να επιτύχει μία απόφαση επί των αξιώσεών της από ένα δικαστήριο. Αποφαινόμενο σύμφωνα με την αρχή της επιείκειας, όπως επιβάλλεται από το άρθρο 41 της Σύμβασης, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα 50.000 EUR για όλες τις ζημίες μαζί.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

53. Η προσφεύγουσα αξιώνει 3% του ποσού των 400.131,40 EUR για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία διεξήχθη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και 3.000 EUR για εκείνα στα οποία εκείνη υποβλήθηκε για τους σκοπούς της διαδικασίας η οποία διεξήχθη ενώπιον του Δικαστηρίου.

54. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την αξίωση όσον αφορά τα έξοδα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων: είναι πολύ αμφισβητήσιμο ότι η προσφεύγουσα θα εισέπραττε το ποσό το οποίο αναφέρει λαμβανομένου υπόψη του αόριστου χαρακτήρα των αιτιάσεών της ως προς την αντίκρουση του επιδίκου τεκμηρίου. Επίσης, η προσφεύγουσα έχει ήδη εισπράξει, μέσα στην εθνική έννομη τάξη και για έξοδα και δικαστική δαπάνη, ένα ποσό το οποίο αντιπροσωπεύει το 3% της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης. Όσον αφορά τα έξοδα που ζητούνται για την διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, το ύψος τους είναι υπέρογκο και από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έχει καταβάλει πραγματικά τα έξοδα αυτά,

55. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης στην βάση του άρθρου 41, προϋποθέτει την απόδειξη του πραγματικού τους, της αναγκαιότητάς τους και του λογικού ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], αριθ. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

56. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα εταιρεία ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων αναφέρονταν στην ουσία της διαφοράς. Εκτιμά συνεπώς ότι πρέπει να επιδικαστεί στην προσφεύγουσα ένα συγκεκριμένο ποσό των εξόδων που αντιστοιχούν προς τούτο, το οποίο αποτιμά σε 3% του ποσού που της επιδίκασε για την ζημία. Το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα εταιρεία 1.500 EUR για τα έξοδα στα οποία αυτή υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται από αυτήν για τον φόρο.

57. Όσον αφορά τα έξοδα τα οποία καταβλήθηκαν για τις ανάγκες της εκπροσώπησης της προσφεύγουσας ενώπιον του, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις της τελευταίας ούτε αναλύονται ούτε συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Το αίτημα επί του σημείου αυτού πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

58. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή,
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου,
3. *Αποφαίνεται*
 - (α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η

απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά:

i. 50.000 EUR (πενήντα χιλιάδες ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται επί του ποσού αυτού ως φόρος, για όλες τις ζημίες μαζί,

ii. 1.500 EUR (χίλια πεντακόσια ευρώ), πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται από την προσφεύγουσα ως φόρος, για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη,

(β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 28 Ιανουαρίου 2021, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(υπογραφή)

Ksenija Turković

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 17 Μαρτίου 2021

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2021

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος